

Національне агентство із
забезпечення якості вищої освіти
info@naqa.gov.ua

Смолій Андрій Валерійович,

СКАРГА/ПОВІДОМЛЕННЯ
щодо наявності у дисертації на здобуття наукового
ступеня кандидата наук Горбасенка Павла Володимировича
фактів академічного плагіату

Керуючись п.п.2-6 Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, затвердженим Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (протокол від «24» жовтня 2023 року № 16 (45) (зі змінами протокол від «26» грудня 2023 року № 21 (50), протокол від «14» травня 2024 року № 10 (60), протокол від «22» жовтня 2024 року № 18 (68)), далі – Порядок, повідомляю Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти про наявність фактів порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело, академічного плагіату, у дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук Горбасенка Павла Володимировича на тему «Загальні положення методики розслідування торгівлі людьми».

Відомості про захищену дисертацію, щодо виявлення порушень в якій подається повідомлення:

Горбасенко Павло Володимирович. Загальні положення методики розслідування торгівлі людьми. – Дис. ... кандидата юридичних наук (спец. 12.00.09 - Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність). – Київ, 2013.

Науковий керівник - доктор юридичних наук, доцент Горбачевський Віталій Якович, Навчально-науковий інститут права та психології Національної академії внутрішніх справ України, завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін.

Офіційні опоненти:

-доктор юридичних наук, старший науковий співробітник Чернявський Сергій Сергійович, Національна академія внутрішніх справ,

начальник наукової лабораторії з проблем розкриття та розслідування злочинів;

-кандидат юридичних наук Шевчишен Артем Вікторович, Міністерство внутрішніх справ України, начальник відділу Головного слідчого управління.

Дисертація та автореферат П. В. Горбасенка розміщені на сайті Національного репозитарію академічних текстів за адресою <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0413U006763/>.

Дисертація була виконана у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ, Міністерство внутрішніх справ України, та захищена 05 листопада 2013 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.139.01 у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна».

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» за адресою: 03115, м. Київ, вул. Львівська, 23.

В дисертації її автором зазначено Горбасенка Павла Володимировича.

Пунктом 1 наказу Міністерства освіти і науки України від 15.04.2014 № 456 «Про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства щодо присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань від 03 квітня 2014 року» (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0456729-14#n482>) затверджено рішення спеціалізованих вчених рад про присудження наукового ступеня кандидата наук з галузей науки та за науковими спеціальностями і видати дипломи кандидата наук здобувачам наукового ступеня відповідно до списку (додаток 2), та у Додатку 2 до цього наказу в розділі ЮРИДИЧНІ НАУКИ зазначається:

ВНЗ «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

Д 26.139.01

Горбасенко Павло Володимирович, 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність».

Станом на дату захисту дисертації (05 листопада 2013 р.) Горбасенко Павло Володимирович працював в Господарському суді Київської області на посаді судді.

Станом на дату підписання цієї скарги/повідомлення Горбасенко Павло Володимирович працює в Господарському суді Київської області на посаді судді, а також є головою Господарського суду Київської області (вулиця Симона Петлюри, будинок 16, місто Київ, 01032, номер телефону суду: (044) 235 9551).

Інформація про виявлення у дисертації порушень академічної доброчесності (плагіату). Інформація про джерела неправомірного використання.

Заявник у цій скарзі/повідомленні покликається на нумерацію сторінок дисертації П. В. Горбасенка, яка розміщена на сайті Національного репозитарію академічних текстів за адресою <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0413U006763/>.

У дисертації (сторінка 11) П. В. Горбасенко стверджує, що *«Дисертація є самостійною завершеною науковою працею. Сформульовані в ній положення, узагальнення, висновки, рекомендації та пропозиції обґрунтовані на підставі самостійно проведених досліджень автора. Для аргументації окремих положень дисертації використовувалися наукові праці інших учених, на які зроблено посилання.»*.

Однак, усе це не відповідає дійсності.

Установлено, що дисертація П. В. Горбасенка містить текстові запозичення без посилання на джерело (академічний плагіат) з таких джерел неправомірного використання:

1. Пясковський Вадим Валерійович. Методика розслідування торгівлі людьми: дис. канд. юрид. наук: 12.00.09 / Національна академія внутрішніх справ України. - К., 2004.// <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0404U001896/>.

2. Весельський В. К. , Пясковський В. В. Торгівля людьми в Україні (Проблеми розслідування): Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2007. - 268 с.,

які відсутні в «Переліку використаних джерел» до дисертації П. В. Горбасенка та на які П. В. Горбасенко не посиляється у дисертації як на джерело текстових запозичень.

Джерело неправомірного використання Пясковський Вадим Валерійович. Методика розслідування торгівлі людьми: дис. канд. юрид. наук: 12.00.09 / Національна академія внутрішніх справ України. - К., 2004. розміщено на сайті Національного репозитарію академічних текстів за адресою <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0404U001896/> та додається в форматі PDF (OCR).

Заявником не виявлено розміщення джерела неправомірного використання Весельський В. К. , Пясковський В. В. Торгівля людьми в Україні (Проблеми розслідування): Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2007. - 268 с. на офіційному вебсайті.

Також, заявником не виявлено розміщення джерела неправомірного використання Весельський В. К. , Пясковський В. В. Торгівля людьми в Україні (Проблеми розслідування): Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2007. - 268 с. за URLадресою вебсторінки іншого сайту, ніж офіційний, який би відповідав сукупно вимогам встановленим абзацами третім–сьомим підпункту 7 пункту 5 Порядку.

Відповідно до пункту 5 Порядку, у разі невиявлення скаржником розміщення джерела неправомірного використання у мережі Інтернет до Національного агентства надається примірник такого джерела або його електронна копія, про що зазначається у скарзі/повідомленні.

Відповідно до абзацу першого пункту 6 Порядку, скарга/повідомлення надсилається в електронній формі з накладенням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, на офіційну адресу електронної пошти Національного агентства.

Відповідно до абзацу третього пункту 6 Порядку, у випадку додання до скарги/повідомлення, поданої в електронній формі, примірника публікації, про що було зазначено у скарзі/повідомленні, датою надходження до Національного агентства скарги/повідомлення є дата надходження останнього документа.

У зв'язку з цим, відповідно до пунктів 5 та 6 Порядку, заявник до цієї скарги/повідомлення додає примірник джерела неправомірного використання Весельський В. К., Пясковський В. В. Торгівля людьми в Україні (Проблеми розслідування): Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2007. – 268 с., який заявник надає Національному агентству із забезпечення якості вищої освіти шляхом надіслання на його адресу: вул. Бориса Грінченка, будинок 1, місто Київ, 01001.

Виявлені такі порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело, академічного плагіату, у дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук Горбасенка Павла Володимировича на тему «Загальні положення методики розслідування торгівлі людьми», що наводяться нижче.

Так, на сторінці 7 своєї дисертації П. В. Горбасенко дослівно переписав (відтворив без змін) без посилання на автора два абзаци зі сторінки 9 дисертації В. В. Пясковського такого змісту:

«Об'єктом дослідження є суспільні відносини, пов'язані з торгівлею людьми, а також слідчою, судовою та оперативно-розшуковою практикою.

Предметом дослідження є закономірності механізму вчинення торгівлі людьми; особливості початкового етапу розслідування і провадження окремих слідчих дій; напрями підвищення ефективності виявлення, розкриття та розслідування розглянутих злочинів».

Під час переписування тексту зі сторінки 9 дисертації В. В. Пясковського такого змісту:

«Методи дослідження. Теоретичним фундаментом дисертаційного дослідження є діалектико-матеріалістичний метод наукового пізнання соціально-правових явищ і оснований на ньому загальнонаукові та спеціальні

методи. Цей метод застосовувався для аналізу взаємозв'язків у механізмі вчинення торгівлі людьми.»

П. В. Горбасенко перед словом «Теоретичним» поставив словосполучення «При цьому», після якого пише слово «теоретичним» з маленької літери; замінив слово «основані» на «засновані», та з цими незначними змінами, на сторінці 7 дисертації відтворив зазначений вище текст з дисертації В. В. Пяковського без посилання на автора, зазначивши :

«Методи дослідження. ... теоретичним фундаментом дисертаційного дослідження є діалектико-матеріалістичний метод наукового пізнання соціально-правових явищ і засновані на ньому загальнонаукові та спеціальні методи. Цей метод застосовувався для аналізу взаємозв'язків у механізмі вчинення торгівлі людьми.»

Продовжуючи переписування тексту зі сторінки 9 дисертації В. В. Пяковського такого змісту:

«В процесі дослідження використовувались такі загальнонаукові методи як: історико-правовий - з метою аналізу становлення поняття „торгівлі людьми”; формально-логічний - з метою з'ясування структурних елементів криміналістичної характеристики торгівлі людьми; статистичний - для дослідження ефективності діяльності правоохоронних органів у боротьбі з цими злочинами. Під час аналізу міжнародно-правових актів з питань боротьби з торгівлею людьми використовувались історичний, логіко-юридичний та порівняльно-правовий методи.

Для вирішення окремих теоретичних і прикладних завдань застосовувалися конкретно-соціологічні методи: аналіз, анкетування, опитування, узагальнення, які забезпечили емпіричну базу дослідження.»

П. В. Горбасенко замінив в ньому прийменник «В» на «У»; прибрав з тексту прислівник «як»; замінив слово «торгівлі» на «торгівля»; замінив дієслово «використовувались» на «було використано»; замінив дієслово «застосовувалися» на «застосовано»; замінив слово «аналіз» на «аналізу», та в результаті цих незначних змін відтворив на сторінках 7 та 8 своєї дисертації текст з дисертації В.В. Пяковського без посилання на автора, зазначивши:

«У процесі дослідження використовувались такі загальнонаукові методи: історико-правовий - з метою аналізу становлення поняття «торгівля людьми»; формально-логічний - з метою з'ясування структурних елементів криміналістичної характеристики торгівлі людьми; статистичний - для дослідження ефективності діяльності правоохоронних органів у боротьбі з цими злочинами. Під час аналізу міжнародно-правових актів з питань боротьби з торгівлею людьми було використано історичний, логіко-юридичний та порівняльно-правовий методи. Для вирішення окремих теоретичних і прикладних завдань

застосовано конкретно-соціологічні методи: аналізу, анкетування, опитування, узагальнення, які забезпечили емпіричну базу дослідження.»

Продовжуючи переписування тексту зі сторінки 60 дисертації В. В. Пяковського такого змісту:

«Узагальнення судово-слідчої практики показує, що способи вербування потерпілих та способи переміщення їх через державний кордон обумовлюють найрізноманітніші зв'язки з діяльністю торгівців і відбивають сліди контакту з оточуючими їх об'єктами.»

П. В. Горбасенко замінив в ньому сполучник «та» на «і», та з цією незначною зміною на сторінці 28 своєї дисертації відтворив зазначений вище текст з дисертації В. В. Пяковського без посилання на автора, зазначивши :

«Узагальнення судово-слідчої практики показує, що способи вербування потерпілих і способи переміщення їх через державний кордон обумовлюють найрізноманітніші зв'язки з діяльністю торгівців і відбивають сліди контакту з оточуючими їх об'єктами.»

Продовжуючи переписування текстів зі сторінки 170 та сторінки 190 дисертації В. В. Пяковського однакового змісту:

«...трудові договори (контракти) з потерпілими та іншими особами, боргові розписки, закордонні та громадянські паспорти потерпілих та інших осіб»,

П. В. Горбасенко замінив в них слова «трудові договори (контракти)» на «трудових договорів (контрактів)», та з цими незначними змінами на сторінці 28 своєї дисертації відтворив зазначені вище тексти з дисертації В. В. Пяковського без посилання на автора, зазначивши :

«...трудових договорів (контрактів) з потерпілими та іншими особами; боргові розписки; закордонні та громадянські паспорти потерпілих та інших осіб».

Продовжуючи переписування тексту зі сторінок 28, 87, 187 дисертації В. В. Пяковського однакового змісту:

«Торгівлею людьми в Україні сьогодні визнається продаж, інша оплатна передача людини, а так само здійснення стосовно неї будь-якої іншої незаконної угоди, пов'язаної із законним чи незаконним переміщенням за її згодою або без згоди через державний кордон України для подальшого продажу чи іншої передачі іншій особі (особам) з метою сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі, втягнення у злочинну діяльність, залучення у боргову кабалу, усиновлення (удочеріння) в комерційних цілях, використання у збройних конфліктах, експлуатації її праці.»

П. В. Горбасенко замінив в них слова «інша оплатна передача» на «іншу оплатну передачу»; прибрав сполучник «а», прислівник «так само», слова «згоди», «(особам)»; замінив прийменник «у» на «в»; замінив слово «експлуатації» на «експлуатація», та з цими незначними змінами на

сторінці 34 своєї дисертації відтворив зазначені вище тексти зі сторінок 28, 87, 187 дисертації В. В. Пяковського без посилання на автора, зазначивши:

«... продаж, іншу платну передачу людини, здійснення стосовно неї будь-якої іншої незаконної угоди, пов'язаної із законним чи незаконним переміщенням за її згодою або без через державний кордон України для подальшого продажу чи іншої передачі іншій особі з метою сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі, втягнення у злочинну діяльність, залучення в боргову кабалу, усиновлення (удочеріння) в комерційних цілях, використання у збройних конфліктах, експлуатація її праці.»

З тексту на с.51 навчального посібника В. К. Весельського та В. В. Пяковського такого змісту:

«...Спектр об'єктів криміналістичного дослідження, що зберегли на собі інформацію про подію злочину, у справах про торгівлю людьми досить широкий і утворює чотири великі групи: 1) документи (загальногромадянські та закордонні паспорти потерпілих та злочинців з візами та відмітками про перетинання державного кордону, анкети-заяви на отримання закордонних паспортів, боргові розписки тощо); 2) предмети (засоби, за допомогою яких підроблялися паспорти та інші документи, необхідні для отримання віз для виїзду за кордон, бланки документів тощо); 3) електронні носії інформації (системні блоки комп'ютерів, жорсткі та гнучкі магнітні диски тощо); 4) пам'ять людей (ідеальні відображення)».

П. В. Горбасенко замінив в ньому слово «спектр» на «коло»; прибрав слова «криміналістичного дослідження»; додав слова «містять криміналістично значущу інформацію», та з цими незначними змінами на сторінці 27 своєї дисертації відтворив зазначений вище текст з навчального посібника В. К. Весельського та В. В. Пяковського без посилання на їх авторів, зазначивши:

«...коло об'єктів, що містять криміналістично значущу інформацію, зберегли на собі інформацію про подію злочину, у справах про торгівлю людьми досить широке і утворює чотири великі групи:

1) документи (загальногромадянські та закордонні паспорти потерпілих і злочинців з візами та відмітками про перетинання державного кордону, анкети-заяви на отримання закордонних паспортів тощо);

2) предмети (засоби, за допомогою яких підроблялися паспорти та інші документи, необхідні для отримання віз для виїзду за кордон, бланки документів тощо); 3) електронні носії інформації; 4) пам'ять людей (ідеальні відображення)».

На сторінці 28 своєї дисертації П. В. Горбасенко дослівно переписав (відтворив без змін) без посилання на автора абзац зі сторінки 52

навчального посібника В. К. Весельського та В. В. Пяковського такого змісту:

«Узагальнення судово-слідчої практики показує, що способи вербування потерпілих та способи переміщення їх через державний кордон обумовлюють найрізноманітніші зв'язки з діяльністю торгівців і відбивають сліди контакту з оточуючими їх об'єктами.»

Продовжуючи переписувати текст зі сторінки 52 навчального посібника В. К. Весельського та В. В. Пяковського такого змісту:

«Зокрема, при вербуванні жертв через засоби масової інформації, ознаками такої злочинної діяльності можуть бути оголошення у газетах (передусім, регіональних, що спеціалізуються виключно на публікації різноманітних оголошень), по радіо та телебаченню, в яких пропонуються послуги щодо працевлаштування за кордоном та запрошуються жінки та дівчата.»

П. В. Горбасенко замінив в ньому слово «Зокрема» та «Так», та з цією незначною зміною відтворив на сторінці 28 своєї дисертації зазначений вище текст з навчального посібника В. К. Весельського та В. В. Пяковського без посилання на їх авторів, зазначивши:

«Так, при вербуванні жертв через засоби масової інформації ознаками такої злочинної діяльності можуть бути оголошення у газетах (передусім, регіональних, що спеціалізуються виключно на публікації різноманітних оголошень), по радіо та телебаченню, в яких пропонуються послуги щодо працевлаштування за кордоном та запрошуються жінки та дівчата.»

Продовжуючи переписувати текст зі сторінки 53 навчального посібника В. К. Весельського та В. В. Пяковського такого змісту:

«Слідами, які свідчать про підготовку до такої злочинної діяльності є також відсутність певних документів на реєстрацію такої фірми у встановленому законом порядку, на отримання відповідного дозволу (ліцензії) на посередництво у працевлаштуванні або інших видів діяльності, про які йдеться в оголошеннях і т. ін. Оголошення в ЗМІ про високооплачувану роботу за кордоном частіше за все дають фіктивні, не зареєстровані фірми.»

П. В. Горбасенко прибрав з нього прислівник «також» та прийменник «на», замінив «в» та «у», та з цими незначними змінами на сторінці 28 своєї дисертації відтворив зазначений вище текст з навчального посібника В. К. Весельського та В. В. Пяковського без посилання на їх авторів, зазначивши:

«Слідами, які свідчать про підготовку до такої злочинної діяльності, є відсутність певних документів на реєстрацію такої фірми у встановленому законом порядку, отримання відповідного дозволу (ліцензії) на посередництво у працевлаштуванні або інших видів діяльності, про які йдеться в оголошеннях і т. ін. Оголошення у ЗМІ про високооплачувану

роботу за кордоном частіше за все дають фіктивні, не зареєстровані фірми.»

Продовжуючи переписувати текст зі сторінки 54 навчального посібника В. К. Весельського та В. В. Пяковського такого змісту:

«При переміщенні жінок через кордон на законних підставах, злочинці, використовуючи передані їм потерпілими загальногромадянські паспорти, займаються оформленням закордонних паспортів та інших необхідних для перетину кордону та в'їзду до іншої держави документів, як правило, за допомогою корумпованих працівників відділів у справах громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб з певними порушеннями.»

П. В. Горбасенко прибрав з нього кому після слова «підставах», та з цією незначною зміною на сторінці 28 своєї дисертації відтворив зазначений вище текст з навчального посібника В. К. Весельського та В. В. Пяковського без посилання на їх авторів, зазначивши:

«При переміщенні жінок через кордон на законних підставах злочинці, використовуючи передані їм потерпілими загальногромадянські паспорти, займаються оформленням закордонних паспортів та інших необхідних для перетину кордону та в'їзду до іншої держави документів, як правило, за допомогою корумпованих працівників відділів у справах громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб з певними порушеннями.»

На сторінці 28 своєї дисертації П. В. Горбасенко дослівно переписав (відтворив без змін) без посилання на автора абзац (чотири речення) зі сторінки 54 навчального посібника В. К. Весельського та В. В. Пяковського такого змісту:

«При переміщенні потерпілих через державний кордон України за підробленими закордонними паспортами, найбільш поширеними є оформлення паспортів на інших осіб: знайомих (за їхньою згодою або навіть без їх відома), інших громадян, чії документи опинилися з будь-яких причин у володінні злочинної групи (загублені, викрадені і т. ін.). Спосіб підробки, як правило, традиційний – переклеювання фотокарток потерпілих. Крім того, жертви достатньо часто перетинають український кордон з підробленою візою і справжнім паспортом. Очевидно, це пов'язано з тим, що підробити візу простіше, ніж паспорт.»

Продовжуючи переписувати текст зі сторінки 54 навчального посібника В. К. Весельського та В. В. Пяковського такого змісту:

«На підставі цього доказового значення набувають вилучені у відділах у справах громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб документи, які послужили підставою для оформлення закордонних паспортів, а також показання працівників цих відділів про обставини підготовки та оформлення даних документів.»

П. В. Горбасенко замінив слова «На підставі цього» на «На цій основі», та з цією незначною зміною на сторінці 28 своєї дисертації

відтворив зазначений вище текст з навчального посібника В. К. Весельського та В. В. Пяковського без посилання на їх авторів, зазначивши:

«На цій основі доказового значення набувають вилучені у відділах у справах громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб документи, які слугували підставою для оформлення закордонних паспортів, а також показання працівників цих відділів про обставини підготовки та оформлення даних документів.»

Продовжуючи переписувати текст зі сторінки 55 навчального посібника В. К. Весельського та В. В. Пяковського такого змісту:

«При розслідуванні торгівлі людьми доказового значення також набувають вилучені у осіб, причетних до торгівлі людьми, трудових договорів (контрактів) з потерпілими та іншими особами; боргові розписки; закордонні та громадянські паспорти потерпілих та інших осіб (або їх копії); закордонні паспорти злочинців з великою кількістю віз та відміток про перетинання кордонів; анкети для отримання закордонних паспортів; митні декларації; трудові договори (контракти); копії квитанцій на міжнародні поштові відправлення; установчі документи, що підтверджують право на заняття туристичною діяльністю, діяльністю по працевлаштуванню (в тому числі і за кордоном); проїзні квитки, білети; банківські дозволи на вивіз валюти; записні книжки, в тому числі і електронні; інші записи; мобільні телефони з пам'яттю, передусім, якщо там є анкетні дані, адреси, номери телефонів великої кількості осіб жіночої статі, а також іноземних громадян, банківських рахунків; документи про надходження та одержання грошових переказів; альбоми з фотографіями різноманітних жінок тощо. До того ж, у пам'яті комп'ютерів, вилучених у вищевказаних осіб, можуть зберігатися й інші дані, що стосуються злочинної діяльності, зокрема, облік жінок, отриманих за їх продаж грошей і т. ін.»

П. В. Горбасенко замінив скорочення «і т. ін.» на «тощо», та з цією незначною зміною на сторінках 28 та 29 своєї дисертації відтворив зазначений вище текст з навчального посібника В. К. Весельського та В. В. Пяковського без посилання на їх авторів, зазначивши:

«При розслідуванні торгівлі людьми доказового значення також набувають вилучені в осіб, причетних до торгівлі людьми, трудових договорів (контрактів) з потерпілими та іншими особами; боргові розписки; закордонні та громадянські паспорти потерпілих та інших осіб (або їх копії); закордонні паспорти злочинців з великою кількістю віз та відміток про перетин кордонів; анкети для отримання закордонних паспортів; митні декларації; трудові договори (контракти); копії квитанцій на міжнародні поштові відправлення; установчі документи, що підтверджують право на заняття туристичною діяльністю, діяльністю з працевлаштування (у тому числі й за кордоном); проїзні квитки; банківські

дозволи на вивезення валюти; записні книжки, у тому числі й електронні; інші записи; мобільні телефони з пам'яттю, передусім, якщо там є анкетні дані, адреси, номери телефонів великої кількості осіб жіночої статі, а також іноземних громадян, банківських рахунків; документи про надходження та одержання грошових переказів; альбоми з фотографіями різноманітних жінок тощо. До того ж, у пам'яті комп'ютерів, вилучених у вищевказаних осіб, можуть зберігатися й інші дані, що стосуються злочинної діяльності, зокрема облік жінок, отриманих за їх продаж грошей тощо.».

На сторінці 29 своєї дисертації П. В. Горбасенко дослівно переписав (відтворив без змін) без посилання на авторів чотири абзаци (шість речень) зі сторінок 55 та 56 навчального посібника В. К. Весельського та В. В. Пясковського такого змісту:

«Суттєве значення мають дані «Укртелекому» та інших організацій, які надають послуги з телефонного зв'язку, про вхідні та вихідні дзвінки з телефонів осіб, які підозрюються в причетності до злочинної діяльності.

Оскільки нерідко злочинці використовують безготівкові форми розрахунків через банки, за системою переказів «Western Union», це надає можливість отримати з банківських установ відповідні документи.

Водночас у Держкомкордоні залишаються відомості про місце і час, з ким і на якому автотранспорті особи, причетні до торгівлі людьми, перетинали будь-коли державний кордон України. Крім того, відповідні дані залишаються в касах аеропортів, залізничних вокзалів, оскільки у багатьох випадках при оформленні проїзних документів вказуються прізвища пасажирів. На митниці залишаються митні декларації про вивезення та ввезення іноземної валюти на територію України при безпосередньому перевезенні злочинцями грошей за поставлених жінок.

У разі звернення потерпілих за медичною допомогою у відповідних медичних установах залишаються медичні документи (реєстраційні обліки, картки, історії хвороб тощо), крім того, медичним працівникам відомі обставини щодо звернення та лікування потерпілих.»

Продовжуючи переписування зі сторінок 147 та 188 дисертації В. В. Пясковського однакового змісту :

«...злочинної діяльності, зокрема, їх разом вивозили за кордон, примушували до зайняття проституцією тощо. Йдеться про встановлення не тільки анкетних даних таких осіб, як правило, потерпілим відомі лише ім'я або прізвище співвітчизниць, інколи - регіон України, в якому останні мешкали раніше до вивезення за кордон, а їх особистих прикмет, часу та способу перетинання державного кордону, місць, де вони вимушені зараз працювати, дані про їх "хазяїв", як українських, так і іноземних тощо.»

П. В. Горбасенко в першому реченні наведеного тексту: після слова «діяльності» замінив кому на дужку, замінив слово «зайняття» на

«заняття»; після слова «тощо» додав дужку; у другому реченні цього тексту: замінив кому після слова «осіб» на дужку, замінив слова «ім'я або прізвище» на «імена та прізвища»; поставив кому після слова «раніше»; після слова «кордон» додав дужку та сполучники «а й»; замінив слово «перетинання» на «перетин»; після слів «державного кордону» додав «України»; замінив слово «вимушені» на «змушені»; переставив слово «зараз» після займенника «вони»; виділив лапками слово «працювати», замінив слово «дані» на «даних»; прибрав кому після виділеного лапками слова «хазяїв»; виділив дужками з обох сторін слова «як українських, так і іноземних», та з цими незначними змінами на сторінках 59 та 60 своєї дисертації відтворив зазначений вище текст з дисертації В. В. Пясковського без посилання на автора, зазначивши:

«...злочинної діяльності (зокрема, їх разом вивозили за кордон, примушували до заняття проституцією тощо). Йдеться про встановлення не тільки анкетних даних таких осіб (як правило, потерпілим відомі лише імена та прізвища співвітчизниць, інколи - регіон України, в якому останні мешкали раніше, до вивезення за кордон), а й їх особистих прикмет, часу та способу перетину державного кордону України, місць, де вони зараз змушені «працювати», даних про їх «хазяїв» (як українських, так і іноземних) тощо.»

Продовжуючи переписування тексту зі сторінок 134, 135, 187 дисертації В. В. Пясковського однакового змісту:

«Найбільш типовими загальними версіями у справах про торгівлю людьми є такі:

- 1. Факт вчинення торгівлі людьми незаперечний.*
- 2. Мас місце торгівля людьми, пов'язана з вчиненням інших злочинів (ст. 149 і ст.ст. 331, 358 КК України та ін.).*
- 3. В даному випадку вчинено не торгівлю людьми, а інший злочин (ст.ст. 302, 303 КК та ін.).*
- 4. Факт вчинення торгівлі людьми відсутній; особа, яка звернулася з заявою про вчинення відносно неї торгівлі людьми, зробила це з метою уникнути кримінальної відповідальності за заняття проституцією чи незаконне перетинання державного кордону або отримання допомоги від неурядових громадських організацій.»*

П. В. Горбасенко замінив в ньому слово «наступні» на «такі»; прибрав нумерацію пунктів 1, 2, 3, 4; замість перших слів у цих пунктах 1, 2, 3 та 4 з великої літери написав ці ж слова з маленької літери; наприкінці цих пунктів 1, 2, 3 замінив розділові знаки у вигляді крапки на крапку з комою, а розділовий знак наприкінці пункту 4 у вигляді крапки - на кому; замінив прийменник «у» на «в»; скоротив «ст.ст. 302, 303 КК та ін.» до «ст. 302, 303 КК та ін.»; замінив дієслово з прийменником «звернулася з» на «звернулась із»; додав слова «такого злочину, як» перед словами «торгівлі людьми»; після слів «заняття проституцією» додав слова «чи незаконне

перетинання державного кордону», та з цими незначними змінами на сторінці 72 своєї дисертації відтворив зазначений вище текст з дисертації В. В. Пяковського без посилання на автора, зазначивши:

«Найбільш типовими загальними версіями у справах про торгівлю людьми є такі: факт вчинення торгівлі людьми незаперечний; має місце торгівля людьми, пов'язана з вчиненням інших злочинів (ст. 149 і ст.ст. 331, 358 КК України та ін.); у даному випадку вчинено не торгівлю людьми, а інший злочин (ст. 302, 303 КК та ін.); факт вчинення торгівлі людьми відсутній; особа, яка звернулась із заявою про вчинення відносно неї такого злочину, як торгівлі людьми, зробила це з метою уникнути кримінальної відповідальності за заняття проституцією чи незаконне перетинання державного кордону або отримання допомоги від неурядових громадських організацій.».

Продовжуючи переписування тексту зі сторінки 185 дисертації В. В. Пяковського такого змісту :

«...оплатної передачі людини, а так само здійснення стосовно неї будь-якої іншої незаконної угоди, пов'язаної із законним чи незаконним переміщенням»,

П. В. Горбасенко частково модифікував цей текст та додав перед ним слова *«Способи вчинення торгівлі людьми представляють собою комплекс взаємопов'язаних та взаємозалежних дій злочинців з»*; перед словом *«здійснює»* додав словосполучення *«а так само»*; замінив прийменник *«стосовно»* на *«щодо»*; після займенника *«неї»* прибрав слова *«будь-якої іншої»*; замінив слово *«угоди»* на *«операції»*; після слова *«пов'язаної»* замінив прийменник *«із»* на *«з»*, та з цими незначними змінами на сторінці 128 у висновку №6 своєї дисертації відтворює зазначений вище текст з дисертації В. В. Пяковського без посилання на автора, зазначивши:

«Способи вчинення торгівлі людьми представляють собою комплекс взаємопов'язаних та взаємозалежних дій злочинців з оплатної передачі людини, здійснення щодо неї незаконної операції, пов'язаної з незаконним переміщенням...».

Академічний плагіат виявлений на сторінках 7, 8, 27, 28, 29, 59, 60, 72, 128 дисертації П. В. Горбасенка.

Переписаним із дисертації В. В. Пяковського без посилання на його авторство є висновок П. В. Горбасенка до дисертації № 6, що є грубим порушенням академічної доброчесності.

Вказівка на вимоги законодавства, порушення яких виявлено заявником.

Наявні у кандидатській дисертації П. В. Горбасенка численні текстові запозичення (збіги текстів) без посилання на джерело (та без зазначення покликань) порушують чинні на момент її захисту (05 листопада 2013 року) вимоги:

-абзацу другого статті 54 Конституції України, відповідно до якої, кожний громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; **ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом;**

-абзацу першого статті 54 Конституції України, відповідно до якої, громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, **захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності;**

- абзацу першого статті 24 Конституції України, відповідно до якої, громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом;

- абзацу другого статті 24 Конституції України, відповідно до якої, не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;

-абзацу першого статті 41 Конституції України, відповідно до якої, кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності;

-ч.1 ст.14 Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23 грудня 1993 року № 3792-ХІІ (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 13, ст.64), зі змінами та доповненнями, який діяв на 05.11.2013 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/ed20121205#Text>):

1. Автору належать такі особисті немайнові права:

1) вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення належним чином імені автора на творі і його примірниках і за будь-якого публічного використання твору, якщо це практично можливо;

2) забороняти під час публічного використання твору згадування свого імені, якщо він як автор твору бажає залишитись анонімом;

3) вибирати псевдонім, зазначати і вимагати зазначення псевдоніма замість справжнього імені автора на творі і його примірниках і під час будь-якого його публічного використання;

4) вимагати збереження цілісності твору і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору або будь-якому іншому посяганню на твір, що може зашкодити честі і репутації автора.

-ст.50 Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23 грудня 1993 року № 3792-ХІІ (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 13, ст.64), зі змінами та доповненнями, який діяв на 05.11.2013 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/ed20121205#Text>), відповідно до якого:

Порушенням авторського права і (або) суміжних прав, що дає підстави для судового захисту, є:

а) вчинення будь-якою особою дій, які порушують особисті немайнові права суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав, визначені статтями 14 і 38 цього Закону, та їх майнові права, визначені статтями 15, 39, 40 і 41 цього Закону, з урахуванням передбачених статтями 21-25, 42 і 43 цього Закону обмежень майнових прав;

в) **плагіат - оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору.**

- Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/567-2013-%D0%BF/ed20130724/print>), який набрав чинності 30.08.2013, відповідно до якого:

«9. Дисертація на здобуття наукового ступеня є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем у вигляді спеціально підготовленого рукопису або опублікованої монографії. Підготовлена до захисту дисертація повинна містити висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, а також характеризуватися єдністю змісту і свідчити про особистий внесок здобувача в науку.»;

«14. ... У разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту.

Виявлення в дисертації, авторові якої вже видано диплом доктора чи кандидата наук, текстових запозичень без посилання на джерело, є підставою для прийняття рішення про позбавлення його наукового ступеня.»;

- абзацу другого статті 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 13 грудня 1991 року № 1977-XII (зі змінами та доповненнями) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1977-12/ed20121205#Text>), відповідно до якого, **наукова діяльність - інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань;**

- абзацу восьмого статті 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 13 грудня 1991 року № 1977-XII (зі змінами та доповненнями) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1977-12/ed20121205#Text>), відповідно до якого, **вчений - фізична особа (громадянин України, іноземець або особа без громадянства), яка має повну вищу освіту та проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження і отримує наукові та (або) науково-технічні результати;**

- абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 13 грудня 1991 року № 1977-XII (зі змінами та доповненнями) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1977-12/ed20121205#Text>), відповідно до якого, **наукова робота - дослідження з метою одержання наукового результату;**

- абзацу чотирнадцятому статті 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 13 грудня 1991 року № 1977-XII (зі змінами та доповненнями), відповідно до якого, **науковий результат - нове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях наукової інформації у формі звіту, наукової праці, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття тощо;**

- частини третьої статті 5 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 13 грудня 1991 року № 1977-XII (зі змінами та доповненнями) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1977-12/ed20121205#Text>), відповідно до якої, **вчений при здійсненні наукової, науково-технічної та науково-педагогічної діяльності зобов'язаний додержуватися етичних норм наукового співтовариства, поважати право на інтелектуальну власність;**

- частини другої статті 20 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 13 грудня 1991 року № 1977-XII (зі змінами та доповненнями) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1977-12/ed20121205#Text>), відповідно до якої, **присудження наукових ступенів та присвоєння вчених звань є державним визнанням рівня кваліфікації вченого;**

- Етичного кодексу ученого України, який схвалено Постановою загальних зборів НАН України 15.04.2009 № 2 (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>), відповідно до якого:

«1.2. У своїй роботі вчений має керуватися визнаними стандартами практики, загальні положення яких сформульовано у цьому Кодексі.

1.5. Учений зобов'язаний протидіяти конформізму в науковому співтоваристві, брати активну участь у процесах атестації наукових кадрів, протидіяти присудженню наукових ступенів і звань за роботи, які не відповідають сучасним досягненням світової науки або виконані з порушенням норм етики, зокрема рішуче викривати факти плагіату й інших форм порушень авторського права.

2.3. Учений має забезпечувати бездоганну чесність і прозорість на всіх стадіях наукового дослідження та вважати неприпустимим прояви шахрайства, зокрема фабрикування та фальшування даних, піратства і плагіату.

2.4. Учений має пам'ятати, що наукове дослідження - це процес отримання нового знання. Він має прагнути до належної ерудиції і компетентності, за яких можливий критичний аналіз найсучасніших наукових знань.

2.5. Учений має забезпечувати необхідний захист інтелектуальної власності.

3.2. Учений визнає міжнародні та національні правові норми щодо авторських прав. Він може використовувати інформацію з будь-яких публікацій за умови, що вказує джерело та проводить чітку межу між власними даними та здобутками інших. Запозичення для власних публікацій будь-яких фотографій, рисунків, таблиць, схем тощо потребує, згідно з видавничими правилами, дозволу автора або видавництва.

3.3. При публікації результатів дослідження, що проводилося групою вчених, всі, хто брав творчу участь у роботі, мають бути зазначеними як автори; у разі необхідності може бути зазначено їхній особистий внесок.

Тільки реальний творчий внесок у наукову роботу може слугувати критерієм авторства.

7.6. Учений, що займає урядову чи адміністративну посаду, повинен дотримуватися етичних норм, прийнятих у науковому співтоваристві.».

У зв'язку з викладеним, прошу Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти у межах своїх повноважень розглянути питання щодо виявлення в дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук Горбасенка Павла Володимировича на тему «Загальні положення методики розслідування торгівлі людьми», за якою йому присуджено науковий ступінь кандидата наук, порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело, академічного плагіату.

У випадку виявлення в дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук Горбасенка Павла Володимировича на тему «Загальні положення методики розслідування торгівлі людьми», за якою йому присуджено науковий ступінь кандидата наук, порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело, академічного плагіату, прошу Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти звернутися до Міністерства освіти і науки України з вимогою щодо необхідності позбавлення цієї особи наукового ступеня кандидата наук.

Прочу Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти письмово повідомити мене про прийняті рішення щодо цієї скарги/повідомлення.

Додатки:

1. Порівняльна таблиця із наведенням фрагментів дисертації П. В. Горбасенка та відповідних фрагментів опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства, у вигляді файлів форматів PDF і DOCX.

2. Електронна копія дисертації П. В. Горбасенка, поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, про наявність у якій порушення академічної доброчесності подається скарга/повідомлення, – у машиночитаному форматі PDF (OCR).

3. Електронна копія джерела неправомірного використання, в форматі PDF (OCR):

Пясковський Вадим Валерійович. Методика розслідування торгівлі людьми: дис. канд. юрид. наук: 12.00.09 / Національна академія внутрішніх справ України. - К., 2004.// <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0404U001896/> .

4. Весельський В. К. , Пясковський В. В. Торгівля людьми в Україні (Проблеми розслідування): Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2007. - 268 с. (відповідно до пунктів 5 та 6 Порядку, заявник надає Національному агентству примірник цього джерела неправомірного використання шляхом його надіслання супровідним листом на поштову адресу Національного агентства вул. Бориса Грінченка, будинок 1, місто Київ, 01001).

9 червня 2025 року

Смолій Андрій Валерійович,
Кандидат юридичних наук.